

Beslissing van de Raad voor de Journalistiek

over de klacht van

Kris Van Dijck

tegen

P-Magazine.be

Met een brief van 24 juli 2019 dienen advocaten Walter Damen en Davina Simons een klacht in namens hun cliënt, de heer Kris Van Dijck, tegen P-Magazine.be. Aanleiding zijn twee artikels

- van 11 juli 2019 onder de titel *Vlaams Parlementsvoorzitter betaalde meisje van plezier met uw centen*;
- van 15 juli 2019 onder de titel *“'Suske' was geen moeder in preciaire situatie, ze verdiende maandelijks 25.000 euro”*.

Hoofdredacteur Stefan Lambrechts van P-Magazine.be antwoordt met een brief van 19 september, waarop Walter Damen en Davina Simons repliceren met een brief van 4 oktober 2019, waarop Stefan Lambrechts niet meer reageert.

Een rapporteringscommissie van de Raad voor de Journalistiek heeft een hoorzitting gehouden op 12 december 2019. Kris van Dijck en meester Davina Simons woonden de hoorzitting bij. Voor P-Magazine.be waren Stefan Lambrechts en advocaat Dirk De Keuster aanwezig.

DE FEITEN

Klager is op het moment van de publicatie voorzitter van het Vlaams Parlement. Het eerste artikel gaat over zijn tussenkomst bij de federale minister van Werk voor een escortdame met wie hij ‘meer dan een prostituee-klientenrelatie’ heeft. De tussenkomst gaat over de aanvraag van de vrouw voor een vergoeding bij het FSO (Fonds voor Sluiting van Ondernemingen). Die aanvraag was volgens het artikel gebaseerd op een contract met het bedrijf E-Media, waar de vrouw eigenlijk niet werkte en dat snel failliet ging, maar waardoor ze in orde was met het ziekenfonds en een aanvraag kon doen bij het FSO, terwijl ze haar ‘oude job’ in het zwart kon voortzetten. De journalist noemt het een beetje grof als klager ‘zijn maîtresse aan onterechte centjes helpt van zaken die uiteindelijk door de belastingbetaler gefinancierd worden’. Bij het artikel staan twee mails van klager aan de escort over de aanvraag bij het FSO.

Het tweede artikel schrijft dat klager aan de minister gevraagd zou hebben om spoed te zetten achter het dossier bij het FSO omdat de escort in een preciaire situatie zat, terwijl ze heel goed de kost verdiende. Het grootste deel van het artikel is een interview met de zaakvoerder van het bedrijf E-Media. Hij zegt dat de escort nooit prestaties leverde voor E-Media, snel met ziekteverlof ging en zich liet ontslaan, terwijl ze voort werkte als escort, waarmee ze makkelijk 25.000 euro per maand verdiende. Volgens de geïnterviewde moet klager dan ook geweten hebben dat ze ‘geen moeder in een preciaire situatie’ was. Bij het artikel staat de kopie van een mail waarin afzender ‘escortlynn’ geadresseerde ‘Kris V.D.’ bedankt voor de mutualiteit, waarvan ze +/- 1.800 euro kan ontvangen.

DE STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

KLAGER zegt dat het artikel onwaarheden bevat, lasterlijk is en zijn privéleven schendt.

De twee artikels beschuldigen klager ervan dat hij zijn zogenaamde minnares onterecht aan een vergoeding van het Fonds voor Sluiting van Ondernemingen zou hebben geholpen en zo zou hebben meegewerkt aan sociale fraude. Dat is manifest onwaar en uit de gepubliceerde mails blijkt op geen enkele manier met zekerheid dat klager zich schuldig zou hebben gemaakt aan sociale fraude. De journalist heeft de feiten niet naar behoren onderzocht. Op basis van foutieve informatie maakt hij klager belachelijk en uit hij onbedachtzame en lasterlijke aantijgingen, zowel in een aantal passages als in de titel van het eerste artikel.

De journalist heeft de mails van klager volledig uit de context getrokken. Hij doet alsof de tussenkomst van klager bij de minister ongeoorloofd zou zijn, en doelbewust om escort Lynn aan een ontrechte uitkering te helpen, maar parlementsleden doen zulke tussenkomsten honderden keren per dag om naar de stand van een dossier te informeren. Dat klager een mail had gestuurd naar de minister, had ook op een meer objectieve manier verwerkt kunnen worden, maar de hele berichtgeving wekt de indruk dat klager ongeoorloofd is tussengekomen en heeft meegewerkt aan sociale fraude.

Klager wist niet of behoorde op geen enkel moment te weten dat het faillissement van E-Media mogelijk frauduleus was of dat de activiteiten van escort Lynn bij het bedrijf fictief zouden zijn geweest. Op het moment van zijn tussenkomst bij de minister was het dossier van escort Lynn bij het FSO al lopende. Klager zegt ook dat hij niet wist dat escort Lynn op een bepaalde manier een behoorlijk inkomen genereerde. Toch denkt de bevolking door de berichtgeving onterecht dat klager zich schuldig heeft gemaakt aan sociale fraude.

Klager ontkent formeel dat hij de mail bij het tweede artikel over het ziekenfonds ooit ontvangen heeft en escort Lynn ontkent dat zij de mail zou hebben verstuurd. Hij ontkent ook formeel dat het mailadres van de geadresseerde van hem is en de journalist bewijst niet dat dit wel zo zou zijn. Klager zegt ook dat hij nooit contact heeft gehad met enig ziekenfonds. Er zijn dan ook voldoende elementen die erop wijzen dat het om een valse mail gaat. Ook in een ander dossier, waarin escort Lynn gestalkt en bedreigd werd, was er sprake van valse mails.

P-Magazine.be heeft klager doelbewust geschaad, wat blijkt uit de manier van berichtgeving en de schrijfstijl, die niet getuigen van onafhankelijkheid en klager belachelijk maken, en uit de timing van de eerste publicatie, op het moment dat klager als parlementsvoorzitter zijn 11 juli toespraak gaf.

De artikels schenden het privéleven en de menselijke waardigheid. P-Magazine beroept zich op de vrijheid van meningsuiting en de persvrijheid, maar die principes zijn niet absoluut en moeten worden afgewogen tegen het respect voor privéleven en menselijke waardigheid. Het feit dat klager een publieke figuur is, is geen vrijgeleide om zomaar alles te schrijven. Respect voor het privéleven geldt ook voor publieke figuren. Klager heeft met zijn privéleven nooit de mediabelangstelling opgezocht en het hoort tot zijn privéleven als hij in zijn vrije tijd een escort bezoekt. Het artikel bevat geen relevante feiten die een schending van het privéleven verantwoorden. Dat zou anders geweest zijn als klager zou meegewerkt hebben aan sociale fraude, maar dat is geenszins bewezen, en de deontologische commissie van het Vlaams Parlement heeft intussen geoordeeld dat hij met zijn tussenkomst bij de minister geen fout heeft begaan.

De journalist heeft klager vóór publicatie van zijn artikel geen kans op wederhoor geboden, terwijl het artikel ernstige beschuldigingen uit die de eer en goede naam betreffen. De journalist verweert zich met het argument dat klager ná publicatie geen wederwoord gevraagd heeft, maar het was niet aan klager om achteraf wederwoord te vragen maar aan de journalist om vooraf wederhoor te geven. Verder zegt de journalist dat hij vooraf geen wederhoor vroeg omdat hij gehoord had dat klager aan een ander medium geld had geboden nadat de journalist hem om wederhoor had gevraagd. Klager ontkent formeel dat hij aan wie dan ook geld zou geboden hebben om te zwijgen.

P-MAGAZINE.BE verwijst naar de persvrijheid en de vrijheid van meningsuiting en zegt dat de feiten in de artikels kloppen, dat de journalist voldaan heeft aan zijn onderzoeksplicht, dat de privacy niet geschonden is en dat om specifieke redenen geen wederhoor is gevraagd.

De artikels vermelden twee feiten. Het eerste feit, zegt P-Magazine.be, is dat escort Lynn sociale fraude pleegde door, met medewerking van twee anderen, een fictieve vennootschap op te richten om haar statuut binnen de sociale zekerheid te regulariseren en na het faillissement ervan een uitkering aan te vragen bij het FSO. De artikels zeggen daar niet bij dat klager geholpen heeft bij die sociale fraude. Er is sprake van sociale fraude in hoofde van escort Lynn, niet in hoofde van klager. Tweede feit: dat klager een tussenkomst gedaan heeft bij de minister van Werk om het dossier van escort Lynn bij het FSO te bespoedigen, wat klager niet ontkent. De twee vermelde feiten zijn geen onwaarheden en worden niet betwist. Klager duidt ook nergens aan welke fouten of onwaarheden er in de artikels zouden staan. De titel van het eerste artikel kan men volgens P-Magazine zo lezen dat klager wordt betaald met belastinggeld en dat geld uitgeeft of ermee betaalt, al is dat misschien niet de meest evidente lezing.

De tussenkomst van klager bij de minister van Werk is een politiek relevant feit, ook al is het geen deontologische fout en is het niet strafbaar. Klager kwam tussen voor iemand van wie hij wist dat ze als prostituee actief was, wat haar een behoorlijk maar onofficieel inkomen opleverde. Hij wist dat escort Lynn zwarte inkomsten had. Hij wist ook of behoorde minstens te weten dat haar activiteiten bij E-media fictief waren. Om die reden had zij geen recht op een uitkering van het FSO en was de aanvraag een laakbaar feit. Dat klager zijn politieke status heeft gebruikt om onder deze omstandigheden tussen te komen bij de minister, is een journalistiek relevant feit en valt onder de vrijheid van meningsuiting van de journalist.

De journalist heeft de feiten naar behoren onderzocht. Eind mei kreeg hij het dossier over klager en escort Lynn van iemand uit de dichte politieke omgeving van klager. Hij heeft het dossier onderzocht en andere personen gecontacteerd om het te checken. Hij sprak met het FSO, escort Lynn en de persoon die het bedrijf E-Media opzette en in het tweede artikel geïnterviewd wordt. Zijn onderzoek was op 10 juli 's avonds klaar en daarom werd beslist om het artikel daags nadien te publiceren. Dat had niets te maken met de Vlaamse feestdag maar meer met het feit dat klager drie dagen voordien ook al het nieuws haalde toen hij in dronken toestand een aanrijding veroorzaakte. Aangezien andere media het dossier ook hadden, werd beslist om niet te wachten met publicatie.

Wat de echtheid van de mail bij het tweede artikel betreft, zou het de journalist verwonderen dat zijn bron een valse mail tussen een hele reeks echte mails gestoken zou hebben. Overigens zat in het dossier nog ander mailverkeer tussen de twee betrokken mailadressen dat niemand zou kunnen verzinnen. Verder is de mail slechts een zijdelings gegeven en ging het artikel niet echt over de mail. Hij is alleen gepubliceerd omdat de geïnterviewde zei dat klager

mogelijk ook tussenbeide kwam bij het ziekenfonds en in het dossier een mail over het ziekenfonds zat.

De journalist zegt dat hij zich ten volle bewust is van de plicht tot wederhoor, maar dat hij geen kans tot wederhoor gegeven heeft om niet nog meer bezwarende elementen te moeten vermelden. De bron die het dossier had aangeboden, had immers gezegd dat hij het dossier ook aan een ander medium had gegeven en dat klager aan dat medium geld had geboden om er niets mee te doen. De journalist wilde klager niet in die positie brengen dat hij ook dat zou moeten schrijven en heeft daarom geen wederhoor gevraagd. Bovendien zou een passage over mogelijke omkoping niet gepast hebben bij de luchtige stijl waarin P-Magazine toen nog schreef.

Het artikel is geschreven in de stijl van P-Magazine. Dat is misschien niet de stijl van andere media, maar hij is wel mogelijk in het kader van de persvrijheid.

Het feit dat klager escort Lynn bezoekt, behoort tot zijn privéleven, en zo beschouwd is er een schending geweest van het privéleven. Maar die is afgewogen tegen de tussenkomst van klager bij de minister van Werk, wat niet tot het privéleven behoort. Klager is een publiek figuur en zijn bezoek aan escort Lynn en zijn tussenkomst bij de minister waren inherent met elkaar verbonden. In zo'n geval kan een journalist ingrijpen in het privéleven van een publiek persoon. In het dossier zaten overigens nog andere privé dingen over klager en andere N-VA leden, maar die zijn niet gepubliceerd omdat de journalist ze niet kon checken en omdat ze niet relevant waren.

BESLISSING

Aantasting van de privacy

Het feit dat klager als politicus in het kader van een privérelatie is tussengekomen bij de minister van Werk, is journalistiek relevant en het behoort tot de redactionele vrijheid om erover te schrijven. Klager is een publiek figuur en in het privéleven van publieke figuren kunnen er elementen zijn die een invloed kunnen hebben op hun publieke functioneren. De Raad is van oordeel dat dit het geval is en dat het maatschappelijk belang van de berichtgeving opweegt tegen het privébelang van klager. De klacht is op dit punt ongegrond.

Waarheidsgetrouwheid en ongegronde verdachtmakingen

Klager zegt dat de artikels onwaarheden en lasterlijke aantijgingen bevatten. Hij wijst op de titel van het eerste artikel en de mail bij het tweede, maar maakt verder niet duidelijk welke feitelijke fouten er in de artikels zouden staan. Hij zegt wel dat de artikels in hun geheel de indruk wekken dat hij zich schuldig gemaakt zou hebben aan sociale fraude. De indruk van fraude wordt gewekt door de suggestieve titel bij het eerste artikel (“Vlaams Parlementsvoorzitter betaalde meisje van plezier met uw centen”) in combinatie met enkele zinnen, zoals: “KVD meent dat ‘Escort Lynn’ ook daar (=FSO) nog wat kan lospeuteren” en “als hij zijn maîtresse aan onterechte centjes helpt van zaken die uiteindelijk door de belastingbetaler gefinancierd worden, dan vinden we dat toch een beetje grof” (opnieuw geparafraseerd in het tweede artikel). Deze zinnen kunnen de indruk wekken dat klager op de hoogte was van de mogelijke frauduleuze constructie rond het bedrijf E-Media op het moment dat hij contact nam met de minister, wat de Raad niet kan uitmaken, maar wat P-Magazine ook niet aannemelijk maakt. Ook de titel dat klager een meisje van plezier betaalde met belastinggeld, wordt op geen enkele manier gestaafd door de inhoud van het artikel en ook

hiervoor haalt de journalist geen elementen aan dit kunnen onderbouwen, terwijl het om ernstige verdachtmakingen gaat. De Raad is van oordeel dat de klacht op dit punt gegrond is.

De Raad kan de echtheid van de mail bij het tweede artikel niet beoordelen, maar wijst er wel op dat bij de beoordeling van dergelijke documenten extra voorzichtigheid geboden was omdat de journalist naar eigen zeggen het dossier gekregen had van iemand uit de naaste politieke omgeving van klager, waardoor hij er rekening mee moest houden dat zijn bron mogelijk wou afrekenen met klager.

Wederhoor

De journalist heeft klager vóór publicatie van zijn artikels geen kans op wederhoor gegeven, wat nochtans essentieel was gezien de ernstige beschuldigingen die de eer en goede naam betreffen. De klacht is op dit punt gegrond.

Om die redenen is de Raad voor de Journalistiek van oordeel:

De klacht is ongegrond wat de schending van het privéleven van klager betreft en gegrond wat de overige punten betreft.

Brussel, 9 januari 2020